

N:o 45.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 16 mars 1909.
— — — — Andra Kammaren — 16 — 1909.

Riksdagens skrifvelse till Konungen i anledning af justitieombudsmannens framställning om ändring af 1 § i lagen angående förordnande af rättegångsbiträde åt häktad den 14 september 1906.

(Sammansatta stats- och lagutskottets utlåtande n:o 2.

Till Konungen.

Uti sin till innevarande års Riksdag angifna ämbetsberättelse har justitieombudsmannen hemställt,
att Riksdagen måtte för sin del antaga följande

Bih. till Riksd. Prot. 1909. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 18 Häft. (N:is 45—50.) 1

Lag

om ändrad lydelse af 1 § i lagen angående förordnande af rättegångsbiträde åt häktad den 14 september 1906.

Härigenom förordnas, att 1 § i lagen angående förordnande af rättegångsbiträde åt häktad den 14 september 1906 skall erhålla följande ändrade lydelse:

Äskar någon, som hålles häktad såsom misstänkt för brott, hjälp i rättegången, och säger han sig ej själf kunna biträde anskaffa, förordne Konungens befallningshafvande lämplig person att honom vid rätten biträda. Kommer den, som till biträde förordnats, ej vid rannsakingen tillstädes, eller framställes först vid rätten begäran om biträde, varde biträde af rätten förordnad, om lämplig person finnes att tillgå. Ej må den omständigheten att biträde ej kan af rätten anskaffas utgöra hinder mot rannsakingens företagande. Innan biträde blifvit i målet hört, må dock icke, mot den häktades bestridande, slutligt utslag af rätten meddelas.

De erfarenheter, som vunnits under den tid, förevarande lag varit i tillämpning, torde gifva vid handen, att densamma med den begränsade omfattning, hvori den af 1906 års Riksdag antagits, icke kan anses hafva fyllt det med lagen afsedda ändamål.

Då det nämligen numera måste anses fastslaget, att rättegångsbiträde enligt lagen ej kan förordnas för annan än den, som hålles häktad såsom misstänkt för brott, i hvars straffskala ej ingår lindrigare straff än 2 års straffarbete, är lagens ifrågavarande bestämmelse tillämplig endast å sådana häktade, hvilka tilltalats för de allra gröfsta brott, under det åtskilliga andra häktade, hvilka jämväl måste anses vara i stort behof af biträde i rättegången och bland dem, såsom justitieombudsmannen framhållit, numera äfven barnamörderskor, icke kunna erhålla sådant.

Riksdagen anser sålunda, att en ändring af ifrågavarande lagparagraf i den af justitieombudsmannen angifna riktning bör äga rum.

Emellertid befarar Riksdagen, att en så stor utsträckning af lagens tillämplighetsområde, som af justitieombudsmannen påyrkas, möjligen skulle medföra, att rättigheten att erhålla af offentlig myndighet förordnad försvarare kunde komma att tagas i anspråk i alltför stor utsträckning äfven i sådana fall, där behofvet af rättshjälp icke kan anses vara i högre grad trängande. Häraf kunde följa kostnader för staten af ganska betydande och för närvarande icke beräknelig omfattning.

Då nu därtill kommer, att vid en eventuell omarbetning af vår straffprocess förevarande fråga gifvetvis kommer att blifva föremål för ingående pröfning, samt vid sådant förhållande det icke utan synnerligen tvingande skäl kan anses lämpligt att dessförinnan vidtaga en reform med så vidtgående konsekvenser som den nu ifrågasatta, finner Riksdagen tillrådligt att för närvarande stanna vid en något mindre omfattande reform än justitieombudsmannen föreslagit.

Riksdagen har sålunda tänkt sig, att rättigheten att erhålla rättshjälp skulle utsträckas till att gälla för alla dem, som hållas häktade såsom misstänkta för brott, hvarå straffarbete enligt lag följa kan, hvadan lagen skulle äga tillämpning, förutom i de fall, då häktning jämlikt 19 § 5 mom. promulgationslagen till strafflagen ovillkorligen bör äga rum, jämväl i de uti 19 § 6 mom. 1 stycket 1 punkten samma promulgationslag afsedda fall, då häktning må ske, hvaremot Riksdagen af ofvan anförda skäl ej under för handen varande förhållanden ansett, att en utsträckning af lagen borde ske jämväl beträffande dem, som på grund af stadgandena i 19 § 6 mom. 2 stycket och 7 momentet promulgationslagen hållas häktade för brott, hvarå endast fängelse eller böter följa kan.

Genom en sådan ändring i lagen torde hufvudsyftet med justitieombudsmannens framställning vara vunnet, utan att alltför stora kostnader åsamkas statsverket eller något föregripande äger rum med afseende å en blifvande lagstiftning i ämnet.

På grund af hvad Riksdagen sålunda anført, har Riksdagen för sin del antagit följande

Lag

om ändrad lydelse af 1 § i lagen angående förordnande af rättegångsbiträde åt häktad den 14 september 1906.

Härigenom förordnas, att 1 § i lagen angående förordnande af rättegångsbiträde åt häktad den 14 september 1906 skall erhålla följande ändrade lydelse:

Åskar någon, som hålles häktad såsom misstänkt för brott, hvarå straffarbete efter lag följa kan, hjälp i rättegången, och säger han sig ej själf kunna biträde anskaffa, förordne Konungens befallningshafvande lämplig person att honom vid rätten biträda. Kommer den, som till biträde förordnats, ej vid rannsakingen tillstädes, eller framställes först vid rätten

begäran om biträde, varde biträde af rätten förordnad, om lämplig person finnes att tillgå. Ej må den omständigheten att biträde ej kan af rätten anskaffas utgöra hinder mot rannsakingens företagande. Innan biträde blifvit i målet hördt, må dock icke, mot den häktades bestridande, slutligt utslag af rätten meddelas.

Stockholm den 16 mars 1909.

Med undersåtlig vördnad.
